

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.24 "Gestionarea resurselor piscicole și fondului genetic de acvacultură în conformitate cu principiile dezvoltării sustenabile, destinate utilizării potențialului biologic acvatic pe termen lung", director de proiect: Dr. DOMANCIUC Vasiliu, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Centrul pentru cercetare a Resurselor Genetice Acvatice "Acvagenresurs" pentru anul 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 19 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul, obiectivele și rezultatele declarate în propunerea de proiect corelează cu rezultatele obținute după implementarea proiectului. Proiectul a vizat gestionarea durabilă a resurselor piscicole și conservarea fondului genetic în acvacultură, cu scopul creșterii producției sustenabile. Acțiunile s-au concentrat pe crearea nucleelor de selecție pentru reproducătorii speciilor economice valoroase de pești și dezvoltarea tehnologiilor de cultivare prietenoase mediului înconjurător. Rezultatele obținute ating așteptările din ramura pisciculturii autohtone, evidențiind succesul în îmbunătățirea și adaptarea tehnologiilor de acvacultură la condițiile actuale socio-economice și ecologice. Implementarea acestor tehnologii a demonstrat o creștere semnificativă a productivității piscicole și a viabilității genetice, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă a sectorului piscicol autohton. În raport nu s-a răspuns la obiectivul privind aprecierea modificărilor succesionale asupra migrațiilor reproductive a scrumbiei-de-Dunăre în fl. Nistru.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

În 2023 au fost publicate 12 lucrări științifice, după cum urmează: articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 5; enciclopedii, dicționare – 1; lucrări științifico-metodice și didactice – 6. S-a participat activ la evenimente academice, unde s-au împărtășit rezultatele cu comunitatea științifică din domeniu.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Valoarea socio-economică a cercetărilor efectuate este reflectată prin efectul economic rezultat. Efectul economic obținut în 2023 de la exploatarea loturilor de reproducători ai noilor generații

de selecție de crap create, reproducătorilor liniei noi de crap Violet-auriu, speciilor de pești fitoplanctonofagi (sânger, novac, cosaș), somnului european de generația a III-a de selecție, șalăului din populația din heleșteu și de la creșterea puietului de o vară și a peștelui de consum a constituit 3037,5 mii lei. Au fost semnate 10 contracte de prestare a serviciilor metodice și științifice pe termen determinat.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Ponderea tinerilor în cadrul echipei de cercetare a constituit 28 %. Pe parcursul anului 2023, în cadrul proiectului a fost susținută și confirmată o teză de doctorat. Tinerii cercetători implicați în proiect au avut oportunitatea de a-și aprofunda cunoștințele și de a contribui semnificativ la avansarea proiectului, consolidând astfel infrastructura de cercetare și inovație și promovând excelența academică.

Punctajul mediu acordat: 27,6

Concluzii și recomandări:

Proiectul prezentat prevede conservarea și gestionarea fondului genetic piscicol prin formarea, testarea, multiplicarea și implementarea noilor generații de rase, linii de pești cu o productivitate înaltă, rezistență sporită, evaluarea valorii lor de prăsilă, inclusiv a randamentului părților comestibile; diversificarea producției autohtone prin introducerea hibridilor noi și speciilor domesticite (somn european, șalău, plătică, lin), ameliorarea și implementarea materialului genetic piscicol, tehnologii performante de creștere și exploatarea prin managementul activ al proceselor de valorificare a potențialului biologic în ecosistemele acvatice ca principalele componente ale dezvoltării durabile a acvaculturii. Valoarea socio-economică a cercetărilor efectuate este reflectată prin efectul economic rezultat. Rezultatele obținute vor permite crearea noilor loturi de reproducători ce aparțin la 4 rase de crap cu o productivitate înaltă.

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc

